

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Litterae Catholici Armeniorum ad D. Papam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

lis de cetero apostolicæ sedi esse alligatos non dubitetis. Ea propter, si placet sanctitati vestræ, cuilibet alteri Ecclesiæ Latinæ nec volumus nec debemus alligari. Hinc est quòd sanctitatem vestram suppliciter flagitamus quatenus nobis literas apertas mittere dignemini ut non teneamur, neque Latini de terra nostra, de qualibet conditione, excepta sancta Romana Ecclesia, cuilibet Ecclesiæ Latinæ, & quòd non habeat potestatem nos seu Latinos de terra nostra excommunicandi vel sententiam in regno nostro proferendi super Latinos qualibet Ecclesiæ, excepta, ut dictum est, sede apostolica. Præsentium denique latorem dilectum & fidelem nostrum militem nomine Garnerium Teutonem ad pedes sanctitatis vestræ dirigimus, cui super his quæ ex parte nostra vobis dixerit, tanquam nobis ipsis credere non dubitetis. Datum Sisi primo die mensis Octobris.

L. Regi Armeniorum illustri.

Epist. 43.
Quòd Rex & regnum Armeniæ excommunicari aut interdicti non possint nisi de speciali mandato Papæ.

REgia serenitatis devotio promeretur & sinceritas tuæ caritatis exposcit ut non solùm tibi, sed etiam toti regno tuo specialem gratiam faciamus, & ob tuæ devotionis meritum totam Armenicam Ecclesiam honoremus. Tu enim præ ceteris prædecessoribus tuis, quorum extat memoria, specialius in nostra & Ecclesiæ Romanæ devotione persistis, & apostolicæ sedis primatum & magisterium recognoscens, ad eam velut ad matrem tuam humiliter & devotè recurris, propter quod ab ea debes rationabiliter honorari. Accepimus autem ex literis quas regia nobis serenitas tua destinavit quòd cum regnum Armeniæ obligatum sedi apostolicæ obedientiæ vinculis recognoscas, illud, sicut non debebas, ita etiam non volebas obligari cuilibet alteri Ecclesiæ Latinorum. Vnde petebas tibi per literas apostolicas indulgeri ut præter Romanum Pontificem nullus Latinus in te vel regnum tuum vel homines Regni, sive Latinos, sive alios cujuscunque conditionis, excommunicationis aut interdicti possit sententiam promulgare. Volentes igitur, quantum cum Deo possumus, tuæ serenitati deferre & cum honestate nostra petitiones regias exaudire, tuis precibus inclinatis, auctoritate præsentium districtius inhibemus ne quis in te vel regnum tuum aut homines regni tui, cujuscunque conditionis existant, qui mediantibus tamen ejusdem reg-

ni Prælati sedi apostolicæ sint subjecti, præter Romanum Pontificem aut ejus Legatum, vel de ipsius specialis mandato, distractionem ecclesiasticam audeat exercere. Nulli ergo &c. inhibitionis &c. Datum Laterani Kal. Iunij.

Littera Catholici Armeniorum ad D. Papam.

Post Deum, qui est caput omnium bonorum, apostolicam sedem tenenti, & summo capiti totius Ecclesiæ, & totius terrenæ sedis magno Christi confessori, primæ domui hospitalitatis totius populi & religionis, & successori beati Petri majoris nati post Christi principis & patris totius mundi, sedenti secus Deum, & portanti Christum in corpore suo, Innocentio Dei gratia summo Pontifici & universali Papæ summæ sedis Romanæ urbis quæ imperiali triumpho universum mundum suo subjugavit dominio, & nostro in Christo patri spiritali, tantæ civitatis gloria sublimato, Gregorius minimus Episcopus Catholicus omnium Armeniorum, peccator, & servus fidelium Christi, omnesque Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, Sacerdotes, & Clerici sub nostro regimine viventes, orationes in Domino assiduas. Quia supra sedem dilecti discipuli Christi sedetis, universæque dominamini Europæ, eò amplius vos de jure venerari debemus, & quia pater estis totius fidei Christianitatis, mandatum vestrum cum amore recepimus, & posuimus super oculos & faciem nostram, & referimus laudes Creatori totius mundi, & benedicimus Deum patrem nostrum, qui dignatus est in nos tantum amorem habere ut ipse amor noster fieret, & voluit baptizari, ut exemplo sui omnes baptizarentur & fratres in ipso fieremus. Nam dicente eo per os Iohannis evangelistæ, *Vos mei discipuli eritis, si alter alterum dilexeritis*, hoc summe pater in vobis est, quia Deus pater principium & caput fuit novem ordinum, quod ostendit vobis per filium suum, & mandastis salutem in eo, & per ipsum nobis, qui longius & prope vos sumus. Visu oculorum remoti sumus à vobis, sed lege & caritate unum quasi sumus, quia baptismus nos omnes unum fecit per regenerationem, & sumus oves unius pastoris, qui est gratiæ claritas, & majestas Dei patris omnipotentis, & omnes nos coadunavit in unum ovile, scilicet Ecclesiam Dei vivi, & didicimus quòd curia Christi, curia est sanctitatis, & sumus obumbrati sub umbraculo cujus-

Epist. 44.
De primatu Papæ, & de persecutionibus Ecclesiæ Armenicæ, Raynaldus ad an. 1202. §. 41.

dam lapidis de monte abscisi sine manibus complectentium, sicut Daniel dicit; & quia in hac forma, ut dictum est, coadunati sumus, non removemur, immo in sinu maternæ pietatis vestræ quasi in eodem sumus ovili amplexati, & in vestro paterno sinu nutriti cupimus etiam & volumus, ut in loco herbofo, aquoso, & ameno, secus fontem scientiæ fidei vestræ & præceptorum legis & Ecclesiæ quiescamus & nutriamur & sugamus quotidie mamillas vestras, & inebriemur lacte de pectore vestro manante, & inde producatur. Didicimus etiam ex hoc fundere sanguinem pro lege Christi, sicut Paulus Apostolus Tharsis dicit, cornu aliarum legum. Verum gavisi sumus in Christo quia audivimus à vobis legem nostram prope Romanam esse admotam, quæ est totius mundi Ecclesia catholica, & sedet in capite Italiae & Hispaniæ, & ab ea à principio habuimus legem, & nunc usque neque augmentavimus neque minuimus, immo tenemus & consuetudines secundum instituta præcedentium sanctorum patrum. Hæc quæ audivimus & cognovimus, & absit quod à sancta Romana Ecclesia removeamur usque in finem. In Christo igitur gavisi sumus quia mater Ecclesiarum, quæ totum orbem sua claritate irradiat, voluit catholicam Ecclesiam Armeniorum bono corde respicere & consolari. Eo namque quod ita nos respexit, gaudemus in Christo. Nam oculi nostri nobis non dederunt malum exemplum ad instruendum fratres & subjectos nostros ut præcipitentur, docente Christo, non ostendamus gentibus malam consuetudinem. Nos verò, qui minimi sumus, certissimè scimus, & per nos tota Armenica Ecclesia novit vestrum apparentem & clarum amorem; & ideo clariùs vestrum recognoscimus amorem, quia diligitis in Christo nostrum dilectum filium Leonem triumphantem Regem Armeniæ, & sic adimpletum est quod per Apostolum Paulum dicitur, *Honorate alterutrum.* & Dominus dicit: *Quod tibi vis fieri, alij facias.* De cetero, Ecclesia Armeniorum per me & per populum, tam majores quàm minores, qui sunt in montibus & abbatibus, simul manibus elevatis pacem à Deo exigimus, & gratiarum actiones vestræ exsolvimus paternitati propter honorem quem Rex noster triumphator à vobis semper recepit. Nostræ itaque parvitas voluntas fuit & est in perpetuum quod quoad Deo volente hac dig-

nitare freti fuerimus, dilectum in Christo filium nostrum Regem, omnes Barones & fideles suos, sub vestro dominio stare faciemus. Hinc est quod precibus assiduis vos precamur ut non tradatis oblivioni ipsum Regem nostrum vobis devotum, neque orientalem plagam, neque domum Dei; immo succurrite oppressis, prout Deus vobis inspiraverit, & gentibus & ceteris necessariis. Nam preces sanctorum habent potestatem juvandi debiles. Igitur propter rumores quos evangelista pacis nobis nunciavit, scilicet quod inter illustres Reges Francorum & Anglorum sit pax reformata, gavisi sumus sicut fuerunt sancti Apostoli veniente super eos spiritu sancto in monte Sion & Dominus dixit eis: *Iterum videbo vos, & gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollet vobis.* Hoc gaudium, quod à sanctitate vestra audivimus, sic credimus sicut si duodecim Apostoli & Dominus tredecim nobis dixissent, & sic speramus, Deo dante, per eos legis observatores ab inimicis crucis liberari nostris temporibus. Sed ab hac credentia longè sumus, & morimur sicut propheta, & si modò contigisset sicut contigit Ezechieli ponere signum in frontibus illorum qui suspirant propter destructionem Hierusalem, mandatum propterea vestrum, sicut nobis mandastis, adimplevimus, & omni tempore adimplebimus, verbo aperiemus portam eundi ad Christum, quam quidem nobis ostendistis & aperuistis in omni sanctitate & caritate. Vnde vestra sanctitas trahet cor lapideum ab hominibus, & ponet suis sanctis cor carneum. Nam verbum vestrum non cadit inter spinas, neque supra petram, neque in loco infructuoso, neque in loco ubi sub meridie volucres inveniunt semen, & comedunt illud, neque in loco ubi siccatur & non affert fructum, sed in bono loco, qui defert fructum centenum, sexagenum, & trigenum. Recipimus ex parte Dei & vestra remissionem peccatorum, & idem mandatum augmentavimus auctoritate Dei & vestra omnibus sub sacerdotio nostro constitutis, & præconium non cessamus alta voce mittere, & prædicare sanitatem infirmis, & remissionem peccatorum, & Dominus dixit contracto, *Remittantur tibi peccata,* & quia credidit, recepit sanitatem. Iterum dixit ei: *Tolle grabatum tuum, & ambula,* quia qui plus diligit, plus accipit; & vos qui consilium Dei scitis, hoc quod remittitis, remissum est.

Idem habemus mandatum præcepto Dei & vestro remittendi peccata omnibus qui pro lege Dei fundunt sanguinem. Nam nostra vita alligata est filiis ancillæ Abrahæ, qui crescunt sicut spinæ, nos volentes suffocare, & sicut serpentes deglutire volentes, & propter inflammationem suam nocte dièque non cessant mordere creaturas Christi, nec permittunt eas quietem habere, sed semper exasperant & infestant. Manè dicimus, quando veniet vesperum, & serò, quando veniet manè. Cum dolore & anxietate nunc usque sustinimus, nec est qui ad lætitiã nos pertrahat. Anxietates autem & angustia & pruritibus nos semper faciunt vigilare & desudare in orationibus, & non permittunt quietem habere quandiu viderimus Christum inhonoratum & crucem Christi postpositam non dubitari, Ecclesias dirui, sacerdotes servos fieri, & omnia Christi mandata conculcari & vilipendi à barbaris gentibus incircumcisis, sed retaliatis; & vita nostra non est nisi solummodo pœna, dolor, & gemitus. Nam hoc non solum non audimus, immo quotidie videmus, & in corpore portamus. Ideo sanctitas vestra magis & magis debet orare. Audistis enim non solum Christianos ab ortu solis esse seminatos & dispersos & ligatos; immo, quod gravius est, non solum ligant nos, sed & derident. De cetero autem ponite studium vestrum contra mortem, & ad portandum pondus nobiscum contra illos qui inhonorant Christum, collum supponatis. Nec moremini pro Dei pietate mittere subsidium, ne peccatis exigentibus nimia nostra dilatio fiat confusio; quia nostrum credere decepit nos, & patimur quotidie naufragium sine spe humani subsidij.

Catholico Armeniorum.

*Epist. 45.
Respondet superiori epistola.*

Quod die ac nocte in lege Domini mediteris, ex literarum tuarum tenore cognovimus, quas variis auctoritatum floribus decorasti, de thesauro cordis tui nova & vetera proferens, & hæc illis & ista istis doctius intermiscens, ut uberiori juncti simul flosculi redolent. Sanè licet didiceris ex verbis Apostoli quod omnes unum corpus sumus in Christo, singuli autem alter alterius membra, & quod cunctos quos sacri baptismatis unda regenerat, fratres facit, quoniam unus est pater noster qui est in cœlis, prout in evangelio veritas protestatur, in nobis tamen, qui

beato Petro successimus, Christianæ fidei magisterium recognoscis. Vnde secus fontem scientiæ fidei nostræ ac præceptorum legis & Ecclesiæ quiescere desideras & nutrire, ut fugas mamillas nostras quotidie, & inebrieris lacte doctrinæ à sede apostolica emanantis. Et licet loco quidem à nobis remotus existas, fide tamen nobis gaudes tam te quam Armenicam Ecclesiam couniri, cum ex illo sitis ovili de quo Dominus in evangelio protestatur, *Alias, inquit, oves habeo que non sunt ex hoc ovili, & illas oportet me adducere, & vocem meam audient, & fiet unum ovile & unus pastor.* Oves enim hujus ovilis uni Dominus pastori commisit, Petro videlicet, cum inquit ad eum, *Pasce oves meas*, innuens per verbum tertio repetitum quod quicumque fidem habuerit trinitatis, in quacunque trium orbis partium regione, ac trino fidelium ordine, cum Noe, Iob, & Daniele, sive in lecto, sive in agro, sive in mola consistant, Petri magisterio sunt commissi. Gavissus es igitur quod mater Ecclesiarum omnium, quæ totum orbem sua irradiat claritate, catholicam Armenorum Ecclesiam bono corde respiciens voluit consolari, in hoc illud impletum intelligens quod inquit Petro Dominus Iesus Christus: *Ego pro te rogavi, Petre, ut non deficiat fides tua; & tu aliquando conversus confirma fratres tuos.* Afferis quoque quod ab Ecclesia Romana fidem ab initio Armenica suscepit Ecclesia, quam tu & coepiscopi tui & grex tibi & ipsis commissus non minuisti in aliquo nec auxistis, sed sicut accepistis, sic usque hodie inviolabiliter observatis, ejus tenentes consuetudines secundum sanctorum patrum præcedentium instituta. Nos igitur, qui diligere debemus proximos ut nos ipsos, de tuæ fidei puritate gaudeamus in Christo, & te velut venerabilem fratrem nostrum & magnum Ecclesiæ Dei membrum gerimus in visceribus caritatis, ac carissimum in Christo filium nostrum Leonem Regem Armenorum illustrem honorare disponimus, & universam Armenorum Ecclesiam, ut pote filiam sedis apostolicæ specialem, specialiter confovere. Ne autem heres sit filius ancillæ cum filio liberæ, immo ne ancillæ filius heredis liberæ sibi amplius hereditatem usurperet, sed ancilla potiùs, & ejus filius expellatur, posuimus signum Tau in frontibus gementium & dolentium, ita quod per Dei gratiam cruce signatorum exercitus Venetias jam applicuit pro parte majori, unde in

Raynaldus ad an. 1202. §. 41.